

адреса: Краљице Наталије 45, 11000 Београд
сајт: www.ssd.org.rs
е-адреса: info@ssd.org.rs
телефони: 063-747-8467; 011-3618-186
матични број: 07058748; ПИБ 102855423
рачуни: Комерцијална банка, 205-65241-14
Трезор: 840-702763-37

ИЗВЕШТАЈ О РАДУ СРПСКОГ СОЦИОЛОШКОГ ДРУШТВА 2012/2013

Српско социолошко друштво је и у протеклих годину дана добро радило, настављајући започете активности из претходног раздобља (види: [Извештај о раду ССД 2011/2012](#)) и отпочињући више нових.

Конференција и изложба „Сто година социологије у Србији“

Научни скуп „Сто година социологије у Србији“ са успехом је одржан на Авали, 1. и 2. септембра 2012. Написано је 66 реферата који су, месец дана пред конференцију, [постављени на сајт ССД](#) и тако били доступни научној и широј јавности. На самој конференцији ови радови су укратко представљени, а нагласак у раду скупа био је на расправи. Вођена је врло квалитетна, динамична, а на моменте чак и бурна дискусија, поготово о питањима која се тичу професионалног ангажмана социолога у српском друштву.

У [раду научног скупа](#) учествовало је преко 90 социолога, као и правника и економиста који се баве социолошким темама или се занимају за достигнућа социолошких истраживања. Ово је био један од највећих научних скупова социолога у Србији, у последње време. Учесницима конференције обратио се и министар просвете, науке и технолошког развоја проф. др Жарко Обрадовић.

Медијска покривеност конференције била је одлична и о њој су, између осталих, известили [Танјуг](#), [Б92](#), [РТС](#), [Радио Београд](#) итд.

Саопштења са овог скупа су у штампи, као посебно издање *Социолошког прегледа* у три свеске ([1. свеска](#); [2. свеска](#); [3-4. свеска](#)). Финансијску помоћ за објављивање овог издања дали су Министарство просвете и науке (које је сносило и све трошкове смештаја учесника конференције), Правни факултет у Београду (као координатор) и Службени гласник (у услугама штампања).

Део реферата, у складу са [уобичајеном праксом](#) након ранијих конференција ССД, [прочитан је](#) и на Трећем програму Радио Београда.

У склопу обележавања *Сто година социологије у Србији* [истоимена изложба](#) је била постављена на Филозофском факултету у Београду (17-25. марта 2012), [на конференцији на Авали](#) (1-2. септембра 2012) и [на Филозофском факултету у Новом Саду](#) (5-12. октобра 2012). Штампани су плакати и пратећи материјал за ову манифестацију, а трошкови ове манифестације били су покривени преко [пројекта који је финансирао](#) Центар за промоцију науке. Процењује се да је изложбу *Сто година социологије у Србији* видело око 2.000 студената, те да је, захваљујући медијима који су пратили целу манифестацију обележавања стогодишњице социологије у Србији ([РТС](#),

[РБгд](#), [Б92](#), [Политика](#), [Вечерње новости](#) итд), информација о социологији и њеном значају подрла до више хиљада грађана у Србији.

Српско социолошко друштво је било и координатор научне конференције „[Мирко М. Косић – личност и дело](#)“, која је одржана у Кикинди, 18-19. октобра 2012. ([програм скупа](#)). На скупу је поднето 13 реферата и тиме отворена врата за ширу расправу о Мирку Косићу – његовој улози у науци, политичком и јавном животу, као и о спорним питањима и недоумицама из његове биографије. Радови са ове конференције биће објављени у посебном зборнику, а део и у часопису *Херетикус*.

Трибине и дебате

Српско социолошко друштво је у протеклом раздобљу обновило праксу организовања стручних трибина и дебата (нарочито развијену током [осамдесетих година 20. века](#)).

Најпре је уприличена трибина [Ко су „јавни интелектуалци“?](#), 17. октобра 2012. (координатор: Центар за демократију Факултета политичких наука). У дебати је учествовао 21 позвани говорник (од социолога су говорили: Мирослав Ружица, Срећко Михајловић, Весна Пешић, Милан Николић, Владимир Вулетић, Зоран Аврамовић, Јово Бакић и Слободан Антонић), а медији (посебно електронски) одлично су покрили скуп. Излагања су била емитована на Трећем програму Радио Београда, а писана саопштења биће објављена у истоименом часопису.

Обновљен је рад *Социолошког клуба*, као традиционалног места за дебатне састанке ССД. Одржани су разговори на следеће теме:

1. новембра 2012: „[Класно-слојна покретљивост у Србији: резултати најновијег истраживања](#)“, уводна реч Слободан Цвејић.

6. децембра 2012: „[Биолошке основе друштвених хијерархија](#)“, уводна реч Марко Шкорић и Алексеј Кишјухас.

7. фебруара 2013: „[Структурни контекст друштвене интеграције младих](#)“, уводничари: Смиљка Томановић, Драган Станојевић, Душан Мојић, Исидора Јарић и Слободан Цвејић.

За 7. март 2013. планирана је тема: „Породични контекст друштвене интеграције младих“, уводничари: Смиљка Томановић, Слађана Драгишић, Милана Љубичић, Мина Петровић и Мирјана Бобић.

У XV београдској гимназији је, 13. фебруара 2013, организован разговор о [Елити у Србији](#). Уводну реч дао је Слободан Антонић, а разговор је организовала професорка социологије Зорана Матићевић. Присутствовали су наставници гимназије и ученици четвртог разреда. Овај модел трибине требало би да послужи као основ за реализацију пројекта *Упознајмо социологију кроз дебат*у са којим се ССД пријавио код Центра за промоцију науке на конкурс за 2013. (видети део о задацима).

Предавања на Коларчевом народном универзитету

Серијом предавања одржаних у новембру и децембру 2012, Српско социолошко друштво и Коларчев народни универзитет [обновили су сарадњу](#), која је била успостављена [1956.](#) а [прекинута 1986.](#) (из политичких разлога).

Поводом обележавања сто година социологије у Србији, на Коларцу је уприличен циклус од шест предавања посвећених истакнутим српским социолозима:

[Милош Марјановић](#): *Валтазар Богишић и социологија права;*

[Радмила Васић](#): *Радомир Д. Лукић и социологија морала;*

[Данило Н. Баста](#): *Социолошка деоница на мисаоном путу Михаила Бурића;*

[Јовица Тркуља](#): *Социолошко дело Мирослава Печујлића;*

[Марина Благојевић Хјусон и Мирјана Бобић](#): *Допринос Руже Петровић социологији;*

[Слађана Драгишић Лабаш](#): *Петар Опалић и социологија менталних поремећаја;*

Секције и такмичења

Српско социолошко друштво је у протеклом раздобљу наставило и са обнављањем рада секција, које су, нарочито током [седамдесетих и осамдесетих година 20. века](#), биле [бројне и активне](#).

Секција наставника социологије (обновљена 2011) наставила је рад [расправом о питањима](#) везаним за положај социолога у просвети, за уџбенике, као и за наставу у средњим школама. Секција је иницирала акцију да се у контактима са Министарством покуша изменити став 16 члана 2 „Правилника о врсти стручне спреме наставника, стручних сарадника и помоћних наставника у гимназији“, тако да наставу социологије може држати искључиво „професор социологије, односно дипломирани социолог“. Ова измена Правилника, наравно, не би важила ретроактивно.

У вези организације такмичења из социологије за школску 2012/13. годину Секција је предложила више тема, од којих је Одбор за организацију такмичења одабрао као тему: *Интернет и друштвена стварност*. Одбор је донео [правила такмичења](#) и расписао конкурс, а преко Секције је извршено обавештавање великог броја наставника о такмичењу. Овогодишње такмичење ушло је и у [Календар такмичења и смотри ученика за школску 2012/13. годину](#), Министарства просвете, као државно (републичко) такмичење.

Захваљујући добром обавештавању, за овогодишње такмичење се пријавило [30 посто више](#) појединаца или екипа него прошле године ([укупно 107](#)). То је велико охрабрење за организаторе, као и добра вест за нашу струку. Имајући у виду да је прошлогодишње такмичење било [врло успешно](#) и да је привукло велику пажњу [ученика](#) и [шире јавности](#), очекујемо и ове године једнако добар квалитет ове важне манифестације.

Као плод иницијативе више наших социолошкиња, почела је са радом и *Секција за феминистичка истраживања и критичке студије маскулинитета*. После два конститутивна оснивачка састанка Секције ([6. јуни 2012](#); [20. децембар 2012](#)), одржана је [прва радионица](#) (14. фебруара 2013) на тему: [Родне и развојне политике у Србији: чему треба да теже родне политике у Србији?](#) Уводно излагање имала је Марија Бабовић. Секција планира одржавање сличних радионица сваке друге недеље у месецу.

У најави је и формирање секције *Социологија и психијатрија* (иницијатори Слађана Драгишић Лабаш и др.).

Дигитализација Социолошког прегледа 1938-2000.

Српско социолошко друштво (ССД) и Народна библиотеке Србије (НБС) отпочели су, 2011. године, [пројекат дигитализације](#) ранијих бројева часописа *Социолошки преглед* конкурсом за средства код Министарства културе (новембар 2011). Међутим, од тражених 394.000 добијено је само 80.000. Са тим средствима, заједно са додатним радом који су у пројекат уложили НБС и ССД, започето је скенирање око 12.000 страница часописа *Социолошки преглед* (1938-1999), које се врши у Народној библиотеци Србије. Након скенирања, које по уговору између ССД и НБС треба да буде завршено 1. марта 2013, све свеске часописа ће у јред формату бити постављене на Интернет портале Српског социолошког друштва и Народне библиотеке Србије.

Међутим, за добијена средства било је могуће урадити само основно скенирање и фајлове са *целим свескама* часописа поставити на сајтове и у базу података. Овакво стање дигитализоване грађе онемогућава чак и елементарно претраживање по имену аутора и називу чланака. У наредној фази пројекта, неопходно је раздвајање свих чланака у посебне фајлове, као и креирање дигиталне базе података за чланке (укупно око 1.500) у којој би се, поред дигиталног документа и метаподатака који га описују, дао линк до записа у COBISS бази. Описни метаподаци би се из дате базе података часописа аутоматски унели у електронски COBISS каталог Народне библиотеке Србије. Ради добијања средстава за други део овог пројекта ССД је поново конкурисао код Министарства културе (конкурс за 2013).

Награда за најбољу књигу

Српско социолошко друштво је имало низ активности поводом доделе награде ССД „Војин Милић“ за најбољу књигу домаћег аутора из области социологије објављену у претходној календарској години.

Од издавача је обезбеђено укупно 24 наслова са социолошком тематиком (по три примерка од сваке књиге, за чланове Жирија). На [конститутивној седници](#) Жирија, у складу са [Правилником о додели награде](#), жребом је одређена дужина мандата чланова првог састава жирија (Миодраг Ранковић 4 године; Драгољуб Ђорђевић 3 године и Божо Милошевић 2 године). За председника жирија изабран је Миодраг Ранковић. Жири је, затим, донео [интерни правилник](#) којим је ближе утаничио мерила за доделу награде. Потом је одржан састанак на коме је извршен [шири избор од 10 књига](#), које конкуришу за награду, а затим и [ужи избор од три књиге](#).

Вест о ширем, као и о ужем избору књига за награду „Војин Милић“, пренела је и [„Политика“](#).

Коначну одлуку о награди, Жири је донео 25. фебруара 2013, одабравши књигу Ђокице Јовановића *Прилагођавање: Србија и модерна*. Награда ће бити уручена на свечаном делу Скупштине Српског социолошког друштва, 23. марта 2013. године.

У контактима председника ССД са директором [Информатике](#), Слободаном Срећковићем, добили смо обећање да ће ово предузеће обезбедити *лаптоп* као награду за лауреата.

Оглашавање у јавности

Српско социолошко друштво се поводом различитих питања обрађало појединим установама или оглашавало у јавности.

Тако је на скупштини ССД, 18. марта 2012, покренута иницијатива да се затраже додатна објашњења Републичке радиодифузне агенције (РРА) у вези са Општим обавезујућим упутством РТВ станицама у предизборној кампањи. Председништво ССД се тим поводом, 20. марта 2012, обратило РРА званичним [писмом](#). Осам дана доцније РРА је упутио [одговор](#) ССД, накн чега је ССД дао [на увид јавности](#) оба писма, очекујући да ће се дијалог ССД и РРА о јавном представљању резултата истраживања јавног мњења наставити.

Поводом напада Поверенице за заштиту равноправности на нашег члана Милана Брдара због става који је професор Брдар изрекао у току предавања на Универзитету, Одбор за професионална питања Српског социолошког друштва упутио је, 26. маја 2012, у складу са чланом 23 нашег [Статута](#) („штити професионални и морални интегритет, углед и достојанство чланова Удружења у њиховом професионалном и јавном раду“), протест председници Народне скупштине, и [објавио га на сајту ССД](#).

Српско социолошко друштво је упутило и протест Влади поводом предлога Министарства финансија да се угаси Завод за проучавање културног развитка (установа у којој је радио, а и сада ради, велики број социолога), и [објавило га на сајту ССД](#).

Међународна сарадња

Српско социолошко друштво је остварило добру сарадњу са [Удружењем социолога Македоније](#), чија је председница, Весна Димитријевска, учествовала у раду наше конференције на Авали. Председница [Словеначког социолошког друштва](#), Милица Антић Грабер, такође је била најавила долазак на Авалу, али је, пошто је била спречена да допутује, у писменој поруци поздравила учеснике и пожелела им успешан рад.

Милица Антић Грабер је била упутила и [званичан позив](#) члановима ССД да учествују на годињој конференцији Словеначког социолошког друштва, па је неколико социолога из Србије је, са рефератима, учествовало на научном скупу у Марибору.

ССД се, такође, пријавио на редовни годишњи конкурс Министарства просвете и науке Републике Србије, јануара 2012, за средства неопходна за плаћање чланарине у Европском социолошком удружењу (ЕСА) и у Међународном социолошком удружењу (ИСА) (укупни износ је око 50.000 динара). Током целе године Министарство је најављивало уплату по том конкурс, али нам је најзад саопштено да нема пара у буџету за ту намену, те да никоме нису одобрена тражена средства.

Међутим, почетком 2013. поново је расписан конкурс за финансирање чланарине у међународним организацијама, и по савету надлежне службенице Министарства (Љиљане Јањић), ССД је поново поднео тражену документацију.

Уколико Министарство ни ове године не буде обезбедило средства, ССД ће покушати да обезбеди чланарину за ЕСА и ИСА из других извора.

Унапређење сајта

На сајту је, од прошлогодишњег извештаја Скупштине, објављено 73 вести о раду ССД, штампаним социолошким књигама, социолошким конференцијама и другим активностима социолога у Србији. Вести су биле праћене фотографијама, сликама насловних страница књига, линковима и илустрацијама.

Наш сајт је такође даље унапређен [многобројним допунама у сталим рубрикама](#), тако што су, рецимо, додате биографије још 11 наших социолога (тако сада ова рубрика броји укупно 48 биографија), додате су нове фотографије, мноштво линкова и изворних социолошких текстова – чланака и књига (у ПДФ формату).

ЗАДАЦИ СРПСКОГ СОЦИОЛОШКОГ ДРУШТВА 2013/2014

Српско социолошко друштво у наредном периоду има задатак да доврши неколико започетих акција, те да настави рад у више стандардних области свог деловања.

Научне конференције

Српско социолошко друштво и у 2013. планира одржавање две научне конференције.

У договору са Заводом за унапређење културног развитака, биће организована конференција [Култура у транзицији: случај Србије](#). Основни циљ скупа је критичко сагледавање стања у српској култури (из социолошког становишта), као и овдашње културне политике, те предлагање одређених мера за њено унапређење. Конференција ће се одржати 18. маја 2013, у Заводу за пручавање културног развитака (Београд), а ССД је конкурисао код Министарства за културу за средства неопходна за одржавање овог скупа.

Друга научна конференција коју ће у 2013. да организује ССД јесте *Глобализација и десуверенизација*. Коорганизатори су Институт за упоредно право из Београда и Филозофски факултет из Косовске Митровице. Скуп би био одржан у септембру 2013, на Филозофском факултету из Косовске Митровице, а имао би међународни карактер. Формиран је међународни Програмски одбор, састављен од научника из Русије, САД, Украјине, Британије, Македоније, Шпаније и Босне и Херцеговине, као и од представника три установе-организатора из Србије. ССД је као носилац конкурисао код Министарства просвете и науке за потребна средства.

Трибине и дебате

Српско социолошко друштво наставиће са организацијом трибина и дебата.

У *Социолошком клубу* до краја пролећног семестра школске 2012/2013 планирани су следећи разговори:

4. априла 2013: разговор о књизи Вере Вратуше [Транзиција - одакле и куда?](#) (2012).

9. маја 2013: разговор о књизи Петре Георгиевског [Социологијата како критика на општествената, образовната и културната промена](#) (2012).

На Скупштини ССД биће изабран нови координатор *Социолошког клуба* који ће у јесењем семестру школске 2013/2014 организовати нове трибине.

Српско социолошко друштво је конкурисало код Центра за промоцију науке са пројектом *Упознајмо социологију кроз дебату*. Реч је серији дебатних трибина у циљу промоције и популаризације социологије, пре свега међу младима. Учествовали би наставници универзитета, средњошколски професори, студенти и ученици, а места одржавања трибина би биле гимназије и средње школе, као и универзитети у Србији. Са реализацијом пројекта би се започело по добијању средстава, којима би се покрили путни и остали трошкови предавача и организатора.

Секције и такмичења

Секције ССД које су активне наставиће са радом. *Секција наставника социологије* има важну улогу у организацији такмичења из социологије за ученике средњих школа, а наставиће и рад на побољшању положаја социолога у просвети. На састанку ове секције, после наше Скупштине, требало би да се изабере и њено ново руководство. *Секција за феминистичка истраживања и критичке студије* планира да настави одржавање радионица, трибина и других форми окупљања. Очекује се и формирање секције *Социологија и психијатрија*.

Дигитализација *Социолошког прегледа* 1938-2000.

Скениране раније бројева часописа *Социолошки преглед* требало би поставити на [сајт часописа](#), који би за ту прилику требало и допунити и осавременили (пре свега пребацивањем у модернији програм – попут „џумле“, који се користи за [сајт ССД](#)).

Уколико се се од Министарства културе (по конкурс за 2013) добију нова средства, требало би приступити раздвајању свих чланака скенираних бројева часописа у посебне фајлове, као и креирање дигиталне базе података за чланке (укупно око 1.500) у којој би се, поред дигиталног документа и метаподатака који га описују, дао линк до записа у COBISS бази. За овај посао би се могла ангажовати Бојана Вукотић, из НБС, Слободан Мрђа из ССД, као и Александар Бркић, за послове око сајта.

Награде за најбољу књигу и за животно дело

Активностима поводом доделе награде ССД „Војин Милић“ за најбољу књигу из области социологије у 2013. години, придружиће се и активности на додели награде за животно дело из области социологије, која ће бити установљена на овој Скупштини, усвајањем Правилника и избором Жирија.

Рад оба жирија координисаће и помагати ново Председништво ССД.

Међународна сарадња

ССД ће настојати да обезбеди средства, пре свега преко Министарства просвете и науке, за плаћање чланарине у Европском социолошком удружењу (ESA) и у Међународном социолошком удружењу (ISA).

У оквиру међународне сарадње, искористиће се могућност да се, уз подршку Фондације Фридрих Еберт (Friedrich-Ebert-Stiftung, [канцеларија у Београду](#)), обезбеди гостовање угледних социолога из Немачке, који би одржали предавање у Социолошком клубу, и/или на Коларчевом народном универзитету.

Редовне и друге активности

Српско социолошко друштво ће наставити са издавањем и унапређењем часописа *Социолошки преглед*, као и са одржавањем и унапређењем сајта ССД.

Можда би у наредном периоду требало размислити и о електронском издавању књига на сајту ССД, које би имале статус научне монографије. За то би било потребно образовати и посебно уредништво едиције.

ССД је конкурисао код Министарства културе (Одељење за дијаспору) са пројектом [Мирко Косић у Швајцарској](#) са идејом да се обезбеде средства за превед текстова које је Мирко Косић објављивао у угледним немачким часописима и зборницима. Са истим пројектом би се могло конкурисати и код Швајцарске канцеларије за сарадњу за Србију (њој се ССД већ обратио с једним пројектом, у априлу 2012, али је био одбијен). Уколико се обезбеде потребна средства, могао би се потражити и издавач који би штампао овај превод.

Било би неопходно потражити и одговарајућу особу за шефа Канцеларије ССД за сарадњу са медијима и друштвено одговорним компанијама. Место је остало упражњено након [разрешења Зорице Вулетић](#), а очигледно је да постоји потреба за прикупљање додатних средстава за рад ССД.

Потребно је, такође, наставити и активности на поправљању предложеног текста [Моралног кодекса социолога](#), те приступити његовом разматрању и усвајању на следећој седници Скупштине.

У Београду, 26. фебруара 2013.

Председник ССД
проф. др Слободан Антонић